

Cea mai plăcută ocupațiune e tăierea de cuponi
cu foarfecile, dar nu dela acțiunile Concordii!

De Amnar

ANUNȚ.

Sub titlul

„Tertia, trăsături critice de pe viața Românilor transilvăneni“

— și drept completare a scrierilor mele „Reunirea“ și „Almanachul S. Nicolae“ —

va apărea la începutul lunii Octombrie a. c. un nou studiu de aceeași estensiune, circa 200 pag. 8° mare.

După experiențele făcute cu aceste cărți, cari s'au desfăcut, dar prețul lor a rămas prin busunarele unor conștiențioși (?) librari, prietini și colegi; — noaua scriere se va tipări **numai într'un tirajiu restrins** și se va trimite **numai abonenților**. În chipul acesta însă mi se face cu puțință, ca se trimit această carte **francată** numai pe prețul jumătate, adică cu 2 coroane de exemplar, dând colecțanților și dela 5 exemplare unul rabat.

Rog deci On. Public român, se aboneze la această scriere prin asignarea prețului la adresa mea de mai jos.

Totodată — în urma unor svonuri împrăsciate cu rea credință — aflui de lipsă a constatată, că cărțile mele nu sunt nici **oprite**, nici **total epuizate**, mai am din fie-care câte 150 es. și astfel ori-cine le poate comanda direct la mine cu prețul scăzut à 2 cor.

Și fiindcă în anumite cercuri se manifestă și **oare-care timiditate** la procurarea acestor cărți, observ că ele se pot comanda ușor pe o adresă fictivă **post-restante**.

Sibiiu, 15 Maiu 1904.

Prot. N. Manegățiu.

CALICUL

humor și satiră.

Apare la prima fiecărei luni în Sibiiu.

Abonamentul: Pentru Austro-Ungaria pe an 6 cor., pe $\frac{1}{2}$ an 3 cor., pentru România pe an 7 lei, pe $\frac{1}{2}$ an 3-50 lei. Inserțiuni: De un șir petiț 12 fil. Abonamentele, manuscriptele, inseratele etc. se adresează la: Redacțiunea Calicului în Sibiiu (Nagyszeben).

Din gura lumii.

Drapelul; sau cum Bănățenii-l numesc „Dărăbelul“, într'un articol al său botezat: „*Din gura lumii*“, a povestit cetitorilor săi o noutate mult mai veche decât pălăria popii Suciș, care nici-când n'a fost nouă.

După ce, cu exemplu vii constatează, că Românii din regat, la Băile Erculane, ear Maghiarii din regatul dualist, la cele din Gleichenberg, care va se zică în streinătate, nu-și vorbesc limba lor maternă, ci se folosesc de limbi streine, Românii de cea franceză, Maghiarii de cea germână pentru motivul, ca să nu fie considerați de Ovrei.

Din premisele aceste „Dărăbelul“ făurește cinci zale corect încârligate, dar lipsite de forostoiala logică.

Iatăle:

1. „Va se zică — încârligă „Dărăbelul“ — aici avem de a face cu un fenomen general. Românii se feresc în streinătate de limba română, Maghiarii de limba maghiară din motivul, ca să nu fie considerați de Ovrei.

2. Am ajuns deci și unii și alții să ne iee în arîndă nunumai moșiile, și întreagă industria, ci și limbile naționale!

3. Și noi avem mulți oameni cu minte, și Maghiarii au destui: Explicene acest fenomen!

4. Multe lucruri înțelegem în lumea aceasta, dar nu înțelegem că de frica Ovreilor să nu cutezi ați vorbi limba națională!

5. Scrisam aceste, ca să împărtășesc frământările gândului meu și altora, ca doar vom reuși să-i venim și chestiunii aceste ciudate de hac!“

Eu n'am onoarea să cunosc pe domnul „Hac“ în persoană, ba nici după nume. Mie nici-când nu mi s'a recomandat.

Nu mă număr nici între cei „mulți oameni cu minte d'ai noastre“, și mai puțin între „Maghiarii cu egală cu-mintenie“. Cu toate este mă încumet a explica „Dărăbelului“ fenomenul polecrit general.

Mai întâiu și-întâiu faptul, că la Băile Erculane Români din regat vorbesc franțozește, ear Maghiarii din semiregatul dualist la cele din Gleichenberg vorbesc nemțește, pentru motivul, ca să nu fie considerați de Ovrei, nu-i fenomen general, ci o simplă grandomanie păcătoasă națională. Români ca și Maghiarii, cari în streinătate nu-și vorbesc limba lor înăscută, prin folosirea altor limbi vor să arete ceea ce nu-s. Sunt prin urmare niște simpli flaimuci, sau cacovani naționali!

Bine știe asta scriitorul articolului din „Dărăbelul“, și nare lipsă să-și frământa gândul, că-n Sibiiu, Brașov, Mercurea, Sasșebes, Orăște etc. Români, ca să treacă de oameni culți, vorbesc nemțește, ear în Arad, Oradea-mare etc. ungurește.

Români, ca și Maghiarii, cari în streinătate nu-și vorbesc limba maicii lor, ci se folosesc de limbi streine, nu fac asta din motivul, ca să nu fie priviți de Ovrei. O fac asta din motivul, pentru ca Ovreei creditorii să nu-și mai cunoască debitorii!

Atari Români și Maghiari nu merită numele naționalității, de care se țin, și mai puțin să-i porți în „gura lumii“ și să-ți frământă gândul.

Ori-ce a spus *pretinsul prietin* în redacția „Dărăbelului“ despre purtarea Românilor din regat, și ori-ce a povestit fișpanul Făgărașului Gouido von Nemengedem la Gleichenberg, pe care ori-ce limbă va vorbi cu greu îl vei deosebi d'un ovreu, eu toate este le consider de visuri ziaristice întocmite ad hoc pentru reclam, sau Wichtigmacherei prin gura lumii!

Toată lumea știe, că nici unui arian nu-i place să fie considerat de Ovreu. În special Românilor mai puțin decât Maghiarilor le place atare considerare.

Românului necum să-i placă a fi considerat de Ovreu, el nu concede nici Ovreului să se considere pe sine de român, până-când maghiarului îi crește inima când Ovreul îi zice: *Én magyar vagyok.*

Ministru-președintele Tisza — el știe pentru ce — mereu face din Ovrei baroni și grofi maghiari, ear când Bánffy va veni la putere sigur va face din toți membrii casinei budapestane din Leopoldstadt nobili maghiari cu nasul încovăiat secere!

Până-când însă Tisza și Bánffy vor face din Ovrei atâta nobili maghiari, câți nobili maghiari aceia au dus la sapa de lemn, au încă mult de lucru!

Mai departe să știe, că Ovreul, ca și Țiganul, țin cu satul. Ovreul, ca și Țiganul numai atunci părăsese satul, când nu le place apa, fiind că n'au după ce-o bea.

Până-când Ovreul are după ce bea apa nu părăsește satul nici țara, în care trăiește. Din contra învață limba satului și a țării, în care trăiește, imitează datini și obiceiuri, aici joacă csárdaș, colo bătuta, dincolo valțar, cancan etc., ear toate este pentru tragerea pe sfoară a popoarilor lesne credincioase.

Pentru geșeft Ovreur învață ori-ce limbă din lume și fie-cărui popor îi trage pelea preste urechi în limba lui proprie. El însă în toate împrejurările tot Ovreur rămâne.

Limba lui proprie Ovreur o folosește pentru d'a încelui pe Iehova!

Et quod erat demonstrandum: Dacă, precum teologii învață, Dumnezeu toate lea făcut bine, cum vin Românii dela Băile Erculane, și Maghiarii dela Băile de Gleichenberg să-și renege limba de dragul, ca să nu fie considerați de Ovrei?

Idealul meu.

De când te văzui, iubite,	La modista te-am zărit
Al inimei mele idol	Și de atunci nu știu de
Nu am ceasuri liniștite,	O se te am negreșit [mine
Tot mereu îți fac târcol.	Ori de lume nu e bine.
Tipul tău mă urmărește	O aprind din patru colțuri
Ca un demon, scumpul meu,	Să se facă toată scrum
Moarte voiu — dar a mă	Și se vază lumea toată
[desparte	Ce poate o fată de-acum!
De tine, eu nu pot zău.	

N'oiu suferi nici moartă
 Ca se fii a alteia
 Mai bin' piară lumea toată,
 Oh . . . pălăriuța mea!

Elvira.

Sus Marcule!

Dina, dina, dina, da,
Dina-dina-da!

Hop, Marcule, nu te da,
Nu te da, nu te lăsa,
Până-i merge-n Tămașda
Pe unde-o fost și Mangra!

Hop, că Mangra Vasilie
Cel născut spre vlădicie,
Crescut spre farisăie,
Făcu acolo gălăgie.

Hei, și Mangra Vasilie
Care calcă-a Vlădicie
Când sfinția biserica
Ungurește glăsuia
Pe Români îi îndemna
Să fie buni patrioți
Cum sunt călugării toți
Care calc'a vlădicie
Cu gândul la țingilie.

Marcule, dacă-i întra
Acolo la Tămaşda
Pe crâsnic vei întreba:
În cotro a dat Mangra?

Crâsnicul de te-a îndemna
Să o iai pe apă-n jos
Pe şermurul cel frumos
Că pe Mangra vei afla,
Se nu-i crezi! Mangra-i fălos,
N'ar merge pe apă-n jos

Chiar s'e-i promiţi bună-oara
Că îl duci la Timişoara
Şi-l pui la frătuţi vlădică,
Cunosc eu pe Vasilică!

El în sus, tot mai în sus
Rîvneşte, căci ca un fus
Sfârăeşte, se-nvîrteşte
Printre domnii cei din Peşte.

Deci pe apă-n sus mi-l
[cată ...

Are o pălărie lată
Şi-o barbă roşe-gâlbiie
Crescută a vlădicie.

Le-i cunoaşte de pe semne
C'a-mbătrânit fără vreme;
Nu-i bătrân de bătrâneţe
Că-i bătrân de-a lui blândeţe,
Şi-i bătrân de indignat
Că l'a întrecut Ignat
Care-i vlădică-n Arad
Precând Mangra Vasilică
Cu călcături de vlădică
A rămas tot la nimică.

Pe eş Mangra, Marcule,
Mi-l caută puiule,
Caută pân' li-i afla
Apoi ia-l în brâncea ta
Şi mi-l bagă tu sub ciur,
Mi-l întoarnă împregiur
Şi-l întreabă: Eşti ungur
Cuvioasă Vasilie
Care cauţi vlădicie?
De eşti Ungur — Ungurii
Pună-se a te ferici,
Deeţi ei o vlădicie
Colo-n pusta cea pustie
La Unguri de omenie
Cari bag' paprică-n rachie
Şi-o trimit la vecinicie,
Acolo tu se predici
Ungureşte se esplici
Şi norodului se zici:
Eu sunt Mangra Vasilie
Cel născut spre vlădicie
Care voue vă vestesc
Cuvînt flanel-archieresc:
Iubiţi-vă ca creştinii,
Trăiţi ca măţa cu câinii,
Vă ajutaţi reciproc
Cum ajut câinii pe porc,
Nu rîvniţi mueri străine,
Cât timp vă-ţi avea vecine,
De apă se vă feriţi,
Cu vinul vă veseliţi
Că scrie şi la scripturi
C'adevărăţii Unguri

Se-nchin l'o sfântă troiță: Cini te-a pus pe dumniata
 Paprică, vin, duhăniță La banchet a te-nfunda
 Care se vă mântuiască Și a-ți da cinstea pe rușine,
 De ispita cea dracească... Spune-mi: asta se cuvine?

Amin!

Apoi Mărcuț tu nu sta N'ai tu acasă ce mânca,
 Până la Oravița Dacă nu ți-i îndesa
 Unde-i juca un picuț La masa ovreului
 Cu protopopul Poruț Ori a Gränzensteinului?
 Slabe zile am ajuns Doamne,
 Că ne mor popii de foame
 Dacă nu-i vor milui
 Tîrtanii — Gränzensteinii!

El e mare cât un deal
 Și e guvernamental
 Cu dascălul lui cu tot
 Linge-i-ar mâța pe bot.

Când Gränzenstein deputatul
 A luat țara de a latul
 Păn' a nimerit Bănatul
 Unde a făcut banchetul,
 Atunci și prota Poruț
 Cu jupânul dascăluț
 Acolo s'au îndesat
 Și bine s'au săturat

De papricaș nesărat.
 Pe acești doi, mēi Mărcuț,
 Id est: Pe prota Poruț
 Cu pe al lui dascăluț
 Rogu-te să nu mi-i cruți!

Joacă-i bine, îndesat,
 În lung și-n lat prin Bănat
 Și jucând le iuește
 Precum se duculuește:
 Prea cinstite protopop
 Crească-ți barba cât un plop,
 Nasul cât un poloboc!

Dacă, domnule Poruț,
 Ești atât de sărăcuț
 Cât zău că ești avizat
 La un prânz de deputat,
 Atunci ți-am da un sfat,
 Fă-te însuși deputat
 Că-n dieta Ungarii
 Sunt și alții și mai și!

Apoi Marcule mergi lin,
 Numai lin și chitilin
 Păn' la popa din Șeitin
 Că ți-a da colac și vin.

El ți-a da, că-i om cuminte
 La liberali președinte
 Bea vin și mănăcă plăcinte
 Colo, colo la Nădlac
 Unde-a clocit un gândac
 Pe ouă de liliac
 Și-a scos din ele un drac.

Pe popă-l chiamă Maior
 Și-i cam schiop de un picior
 Din nas îi iasă fuior
 Când bea vin nou corteșind
 La dușmani slujbă făcând.

Dacă dai de popa Maior
 Prinde-l Mărcuț de-un picior
 Până li-i vedea sub ciur
 Și-i dă treizeci preste... gură
 Se nu mai mânce prescură
 Până ce s'a canoni
 Până ce s'a pocăi
 De toate câte a greșit
 Cât a umblat la corteșit!
 Apoi dacă s'a scula
 Predică-i Mărcuț așa:
 Maiore, popă uniat,
 Ce-ai dires și ce-ai cotate
 La ales de deputat
 În tobăra cea contrară
 Făcându-ne o zi amară?
 Nu era oare mai bine
 Să faci tu ce se cuvine:
 Să faci maslu și vecernie
 Și litee și-utrenie
 Se-nvăți catechismu-n școală
 Se cetești celor cu boală,
 Că doar de aceea ești popă
 Face te-ar guvernul dobă
 Și te-ar bate, popă, bate,
 Până-i fi tot vergi pe spate?!

Apoi Marcule se vii
 La vlădica din Sibii

Lui se i-te jăluești
 Ce ți-e dată se privești!
 Hei, că colo la Hărman
 În țara Bârsii-n ăst an
 Parochul Sandu Dogari
 Cu ale lui urechi mari
 Pusu-s'a și alesa
 Cum voit'a dumnia-sa
 Dascăli doi, fără concurs
 Eară prota cel de sus
 Nenea Voina Vasilie
 I-a întărit pe vecie.
 Deci te rog Exelenție
 Ca Dumnezeu să te ție
 Fă pe la Hărman dreptate
 N'astepta să-ți scriem carte
 Cum mai scrisuț'am destule,
 Mai cărți lungi, mai și țidule
 Scrise chiar cu telegraful
 Să cetească vlădicul.
 Drept'acea Exelenție,
 Ca Dumnezeu se te ție
 Fă o leacă de dreptate,
 Du pe Voina mai departe
 Ear părintelui Dogari
 Trimite-i 2 clerici mari
 Se ducă Victoria
 Că, vai, largă e lumea,
 Ear pentru postul de dascăli
 Adă-ne nește muscali
 Ori ne adă pui de urs
 Dar ni-i adă cu concurs
 Nu așa fără vr'un vot
 Că doară bietul norod

Care pe dascăli susține
 Și preotului dă pâne
 E vrednic se aibă vot
 Că de aceea e norod!
 Și se știi Exelenție
 Că Dogariul bea rachie
 Bea și bere, bea și vin,
 Că doar e popă creștin,
 Și șede noptița-ntreagă
 Lângă glăjuța cea dragă;
 Deci fă din el protopop
 Că de-a mai fi vr'un potop
 Și-i avea vre-o opt ca el,
 Ei îl sbicesc frumușel
 Și scapă de-n nec lumea
 Și pe Prea-sfinția-ta.
 Și apoi Exelenție
 Vreau ca lumea se o știe
 Că pe la noi la Hărman
 Stat'au gendarii ăst an
 O săptămână deplin
 Se făcă voia deplin
 A protopopului Voina
 Și a lui Dogariu de a coalea
 Id est: Ca dascălii noi
 Puși de popă fără noi
 Se poată școala începe
 De cumva ei s'or pricepe
 La az-buchi-vede-mizlete
 Cum se pricep pe la fete.
 Scurt: Înnalt prea sfințite
 Multe zile fericite
 Se ajungi ca se poți scoate
 Toate cânia din sate,

Dar s'o scoți și din Hărman
 Că de nu, vai și hăram
 S'alege de biserică
 Și de școala mare-mică
 Cum biată o mai avem
 Și toți păgâni ne făcem,
 Aducem școală de stat
 Ș'un popă de cel uniat
 Tuns la cap și ras la barbă
 Ca se ne facă ispravă
Amin!

Apoi Mărcuț drăgălaș
 Dute tu pân' la Almaș
 Unde este un popă „Nica“
 Care nu știe ce-i frica
 Nici ce-i frica, nici rușinea,
 Popă le de legea ta!

Când se țină astă vară
 În Buteni, cu pompă rară
 Un concert legat de bal,
 Nica juca ca un val
 Csardașul cât reveranda
 Mă mir cum de nu crepa
 De groază și de rușine
 Că o poartă-un oare-cine.
 Ear astvară pe căldură
 Mergând doamna lui singură
 La Arad să se cureze
 „Nică“-mbla se curtiseze
 Prin Borossebeș de braț
 C'o cocoană fără saț
 Care pe la trecători
 Da pe Nică vrăjitor

Cât o femeie credea
 Și pe Nică mi-l ruga
 Să-i descânte, să-i vrăjască
 De dor să se lecuiască.
 Ear Nică se escusa
 Acum n'am aci cartea
 Din care pot descânta.

Pe ăst popă, Marcule,
 Bagă-l sub ciur puiule
 Mi-l învêrte, mi-l sucește
 Și așa mi-l canonește:
 Părinte popa Nica,
 Bată-te dumineca,
 Ce ai tu se joci csardașe
 Și se umbli prin orașe
 Prin orașe și prin sate
 De braț cu mueri urâte?
 Tu le porți de sub suori,
 Ele te fac vrăjitor!
 Dacă-ți plac vrăjirile,
 Hai să-ți descânt Nicule:

„Plecat'a plecat
 Pe cale pe cărare
 Pe drumul cel mare
 Într'o duminecă
 Părintele Nică
 Frumos sănătos
 Vesel și voios,
 La ochi luminat
 La minte curat.
 Când fu în cărare
 În cruci de drum mare

Mi l'au întâlnit
 Și mi l'au vrăjit
 Nouă urșitori
 Și descântători
 Și nouă strigoi
 Cu noaue moroi.
 Ei cum l'au zărit
 Mi l'au sorocit
 Mi l'au și orbit,
 Mi l'au deochiat
 Mai de n'a crepat
 Dar a căpiat;
 Cu ochii nu vede
 Cu mintea nu crede
 Căci mintea-i scrintită
 Ca la ori-ce vită
 Care-i deochiată
 Și nu-i descântată.
 Dară eu m'oi duce
 Lui Nică-oi aduce
 Dela Iordan
 Frunze de hirean,
 Dela Nazarete
 Frunză de scăietete,
 Dela Rusalim
 Frunze de pelin
 Și le-oi mesteca
 Cu sânge de smeu
 Cu fiere de leu
 Cu carne de hulpe
 Tăiată din pulpe,
 Cu creri de asin
 Cu drojdii de vin

Și apoi le-oi da
 La popa Nica,
 Că de le-a mânca
 El s'a vindeca
 Și de deochiat
 Și de câpiat
 Și-a fi iar voios
 Vesel sănătos
 La ochi luminat
 La minte curat
 Cum fu la plecat!"

Apoi Mărcuț nu te da,
 Nu te da, nu te lăsa
 Până-i merge la Rodna
 Unde-i mai rece apa.
 Hop, că-n orașul Rodna,
 Precum spune pravila,
 Vlădicul dela Gherla
 Nu vrea popă a le da.
 La Rodneni n'ai ce se faci
 Ei cer popă pe Lucaci
 Și pe altul ei nu vor,
 Lucaci e idolul lor.
 Ear vlădicul din Gherla
 Pe Lucaci nu vrea, nu vrea!
 Atunci Rodnenii ce fac?
 Ei se pun și scriu — dar tac —
 Scriu la papa de aramă
 Se le dea popă de seamă.
 Prin asta au dovedit
 C'au făcut un pas greșit
 Că-ntre papa și vlădica
 E doară metropolita

Deci și ei — după canoane,
 Trebuiau pe la icoane
 Se umble, întâiu la Blaj,
 Că-s grănițeri cu curaj;
 Blajul de nu le-ar fi dat
 Pe Lucaci cel luminat
 Puteau totuși mai întâi
 Să-l ceară dela Sibii.
 Doară știu ei negreșit
 Că-n Sibiu metropolit
 E unul bătrân, cinstit,
 După românescul rit
 Și le da popă cinstit,
 Dacă cel din Blaj doară
 I-ar fi scos pe uș'afară.
 Da-i trecută, rodnenii
 Stau fără popă cu anii
 Se roagă la lumea largă
 Se le dea popă de treabă!
 Și nimenea nu-mplinește
 Dorul care îi muncește.
 Stând dar trebile așa,
 Mergi Marcule dumniata
 Ca trimis de consistor
 Și-mplinește al lor dor
 Cam în modul următor:
 Sunt în Rodna trei voivozi
 Puternici ca trei zăvozi:
Hozsda e solgăbirău
 Ști românește cam rău,
Marte-i notar diplomat
 Și-n ferbele mult umblat
 Ear *Clujan* zarcu-cantor
 Umblarea vremurilor

O vestește dintr'o carte
 Și e om fără păcate.
 Din acești trei, Marcule,
 Pune unul puiule.
 Pune-l popă, dă-i darul
 Și stămpără pojarul
 Bieților creștini din Rodna
 Care mâncatuș-au popa
 Ca Dancii biserica.
 Altcum, ce se zic, odată
 Marte pus'a să se bată
 Doba ca la licitare
 Se s'adune mic și mare
 Colo sus la cancelare
 Se aleagă popă mare,
 Dar zău el nu fu în stare;
 Caută dară Mărcuț tu
 Ceva samă și modru
 Și le dă odată popă
 Care a fi de carte dobă,
 Un popă fără păcate
 Care a fi burduf de carte!
 Hop, Mărcuț, se nu greșești,
 Dute tu pân' la Sișești
 Văzi pe Lucaci Vasilie
 Ce mai face, ce mai scrie?
 De scrie din cartea firii
 Pe dușmanii omenerii
 Dă-i și tu un catalog
 Dă-i, Mărcuțule, te rog.

Dă-i, că el, precum se vede
 Nu-i cunoaște, ori nu-i
 [crede,
 Când spune că dușmanii
 Ar fi numai jidanii,
 Francmassonii și bisantinii.
 Întreabă pe nenea Lucaci:
 Clarissime, de ce taci
 Și scriind din cartea firii
 Pe dușmanii omenirii
 Nu înșiri pe *farisei*
 Pe *vameși* și pe *pigmei*,
 Pe *iesuiți* — *iesuite*
 Ce s'au pus pe convertite
 Suflete nevinovate,
 Doar pentru a lor păcate?
 Nu, pentru a lor bogătate!
 Aceștia, sfinte părinte
 Însămnații bine-n minte
 Că ei calc prăvila firii
 Și-s dușmanii omenirii
 Mai grozavi decât jidanii
 Bisantini și Francmassonii!
 Părinte popă Lucaci
 Cu un gând ai se te-mpaci:
 Francmassoni și bisantini
 Cu jidani și alți păgâni
 Să-i bagi pe toți într'un schit
 Nu fac cât un iesuit!

Urzică Scandalografescu.

Cultura pe nesimțite spoiește toate popoarele din lume cu varul său particular.

Împusă cu forsa, cultura se scutură ca apa de pe cânele aruncat în lac îndată ce iese afară, și rischezi, că cânele te mai și latră.

Vrăbiile nu se prind cu sburătura, iar reforma înstrucțiunii publice, proiectate de Berzeviczy, nui altceva, decât o sburătură aruncată după vrăbii.

Învățătura limbei maghiare de silă poate fi politică maghiară cu tendințe otrăvitoare, dar la noi nu prinde.

Avem noi o număroasă înțeligință, care vorbește și scrie limba maghiară mai corect decât Dionisie Banffy, și tot e națională română.

Dar de silă ce nu facem noi bucuros?

Învățava poporul nostru de silă și limba maghiară.

Va ști c'o limbă mai mult.

Atunci cel puțin solgabirăul, care odinioară a zis: *Mă, voi Românii sunteți proști*, și a primit răspunsul „proști

domnule, dar suntem mulți“, își va schimba și el părerea sa despre noi.

Învățava poporul nostru de silă bucuros limba maghiară.

Asta în școalele proprii, prin dascălii săi, și pe speșele sale.

Nu va asculta sfatul Telegrafului Român, ca să închidem 4000 de școli, și preste 6000 învățatori să-i acățăm la fum.

Pentru aceea însă ministrul distrucciónii publice din Ungaria, Berzeviczy, poate fi sigur, că doina, pe care mama română o cântă lângă leagănul fiului său, n' o va scoate din inima lui cu toate dipele, câte azi funcționează în chișdadovuri întru lățirea maghiarizării.

„Naturam non expellis furca“, s'au pe românește: „Ce se naște din pisică, tot șoareci mănâncă“.

Dacă Ungurii atunci nu ne-au maghiarizat, când tot pământul din această țeară era al lor, azi, când preste jumătate nu mai e al lor, și cât mai au cu 50% din valoare sa e împovărat cu datorii, nu ne mai maghiarizează. Din contra ei se romanisează. Ungurul devenit culduș, ca nime se nu-l mai cunoască, se dă de român!

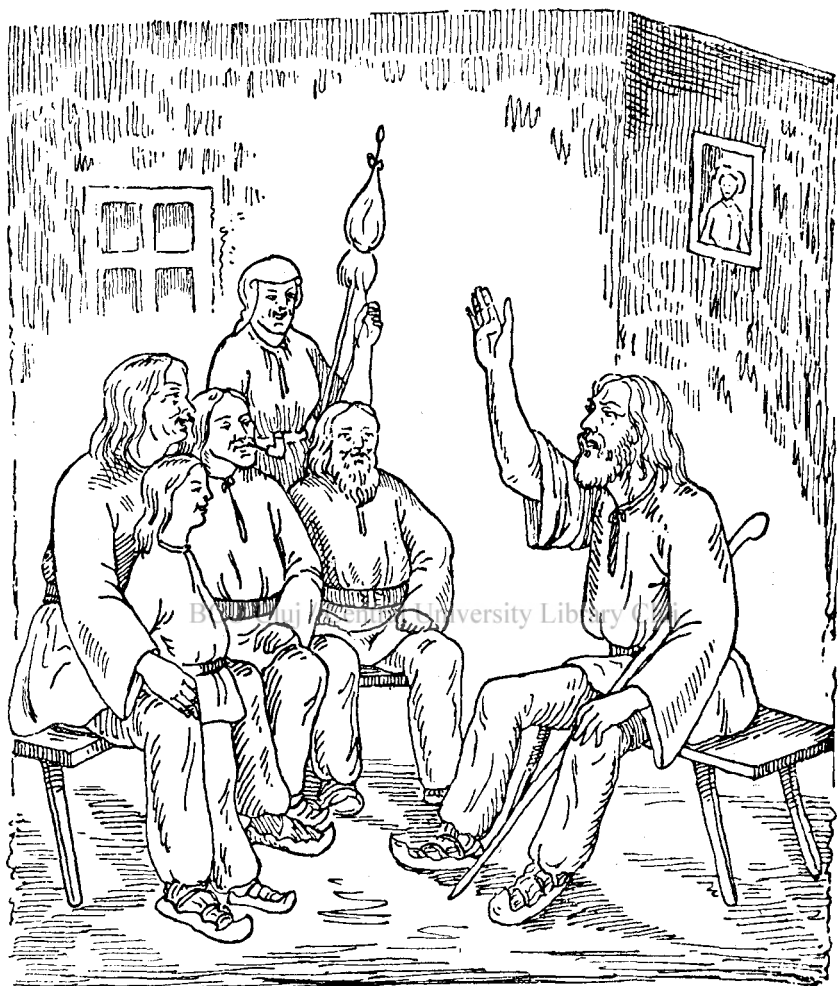
Așa dar flori în căciulă.

Apoi sub Luna schimbacioasă de pe ceriul Ungarii nici reforma înstrucțiunii publice alui Berzeviczy nu poate rămânea în veci fără schimbare.

Eu țin, că maghiarizarea forsată a popoarelor din Ungaria întru nimica nu se deosebește de începutul sfârșitului.

Ergo bibamus!

Stan Pătitul.

Popa Spiridon Chisăliță din Corcoduș, după o lungă și lată activitate pe terenul înmulțirii neamului, abia s'a pomenit la casa sa cu un copilaș pre care îl chemă Culița, și care zicea popei „baciule“, iar preotesei „nană“ sau „liță“.

Cercat'a popa Chisăliță cu fiul său Culiță se facă om cu carte din el, dar din câne nu faci slănină, și așchia nu sare departe de butuc.

Văzind Chisăliță, că lui Culiță nu-i bucată școala și știința nu-i de glava lui, l'a dat la măestrie.

Într'un an Culița a învățat la mai multe și diferite măestrii, și-n urmă iar s'a reîntors la casa părintească cum a plecat; ba poate mai priceput în nebunii.

Văzind tatăl său că din Culița după toate încercările sale, s'a ales din el numai un vagabund de prima clasă, s'a decis se facă finanț din el, și aceasta ca nu cumva Culița să devină capelan pe barba lui.

Într'una din zile Chisălița sa și dus la directorul de finanți și ia spus, că are un fiu, din care n'a putut face nimica, căci e un vagabund de prima clasă, și ar avea voe să facă cel puțin finanț din el.

Directorele măgulit (?) de astfeliu de complimente în urma rugări lui Chisăliță l'a și primit în cinul finanțesc; dar Culița n'a finanțit mult; căci într'o zi, fiind la postul său în graniță, își schimbă uniforma cu un cioban, și dispărură printre munți pe drumul cucului în România.

La vre-o câțiva ani după aceasta îl aflăm vînzînd ilustrate la cei boltași și librari prin orașele din România.

La o masă dintr'un birt din Ploești doi oaspeți stau la o masă și povesteau încet lucruri secrete: era Culița și librariul Curcubetă.

— În litografia noastră din Cluj se pot face și ilustrate de acestea, zise Culița, arătînd două bancnote de 20 și 100 coroane, și de aș afla un om de încredere, iaș putea vinde cu preț de jumătate bancnote cu miile.

— Oare bancnote române nu s'ar putea falsifica!

— Eu cred că și de acelea le-am putea, dar fără model nu.

— Fă întrebare și-mi scrie s'e-ți trimit două modele.

— De se va putea, — eu îți scriu s'e-mi trimiți, și la câteva zile după primire modelelor îți voi scrie

să mă aștepti la vamă, unde vei primi pachetul cu mai multe mii de esemplare.

— Adă laba pe cuvântul de onoare!

Numai Culița știa câte orașe și sate a colindat de și-a cheltuit marfa. Reîntors acasă: de unde tatăl său plecase cu scânduri pe ceialaltă lume, — se puse și-n câteva zile neîntrerupt scrise la cărți poștale, pe la toți pe unde umblase cu ilustrate.

Nimenea nu înțelegea textul celor două șire din cărțile poștale, adecă: „Trimite-mi ce mi-ai promis până în 15-a ale curentei și-n 20-a ale luni viitoare ne vom întâlni unde ne-am înțeles“.

După câteva zile dela trimiterea celor dintâiu core-spondințe, începù a primi zilnic câte 20—30 epistole îngreunate cu câte o bancnotă ori două de valori diferite.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

După trecerea terminului de întâlnire Culița dispărù din Corcoduș așa că nici astăzi nu ia mai dat nime de urmă; iar cei interesați veniseră în număr destul de mare cu bale la gură în vamă din Predeal, etc. între-bându-se recipoc: că n'a văzut pre un om cu capul între urechi, cu pălăria stricată de vărsat, cu obrazul bătut de ghiață, și cu pământul până în caput plimbându-se cu un pachet mare de bancnote subsuoară.

Tot așa au pățit și ceilalți dela celelalte vămi, adecă: fie-care era o oglindă fidelă, unde se puteau vedea recipoc cei trași pe sfoară de falsificatoriul de bani, care ia lăsat pe toți se aștepte cu buzele groase.

Atob.

Cocoana Gurădulce.

Câț, că dacă Berzeviczy te botează „macska“, tu tot mătă rămâi!

Am pățito și pace!

Îmi e rușine s'o și povestesc!

Voind a cerceta festivitățile Astrei din estan, cu îndreptățirea ministerială la preț redus pe calea ferată în mână, am cerut la gara Sibiiu un bilet classa a doua cătră Timișoara. Am primit biletul, m'am urcat în tren, și a doua zi seara m'am pomenit în Timiș. Cassierița, care vorbește numai limba lui Berzeviczy, în loc de Timișoara, îmi dăduse un bilet cătră vama Timișului. Câț!

Dându-mă în vama Timișului jos din tren, mi-am zis: Sănătate-n Turda Calicule . . . poți aștepta d'odată cu a doua venire raportul meu despre festivitățile Astrei din Timișoara! — Apoi am intrat în locanda gării, și am sărbăt seara de cunoștință cu ungurul Zsold János Istvánné Nr. 132 din Magyar-Sáros.

Vorbiri de binevântare, ori toaste nu s'au ținut. Întocma ca la Timișoara, așa și seara noastră de cunoștință la vama Timișului, o-am sărbăt cu entuziasmul obicinuit la privechiuri. Cât!

A treia zi am plecat în societatea ungurului din Magyar-Sáros cătră casă în speranța, că doar voi putea fura din alte foi d'ale noastre ceva raport pentru Calicul despre modul, în cere adunările generale ale Astrei de regulă fură lui Dumnezeu timpul în numele culturii și literaturii noastre naționale. Cât!

Gazetele noastre de zi și de noapte însă, ca de regulă, n'au publicat alta despre adunarea generală a Astrei din Timișoara decât minciuni convenționale. Și dacă oare-cine e mândru de cele ce Gazeta Transilvaniei, Dărăbelul, Tribuna, Celegraful Român, Unirea etc. au scris despre festivitățile Astrei din Timișoara, atunci eu hotărit afirm, că singur proștii se fălesc cu însușirile, pe cari lingușitorii li le dau. Cât!

După știrea mea, singur Controla și Răvașul nu s'au folosit de „federveisuri“ — cum frații din regat zic — în rapoartele lor despre adunarea Astrei din Timișoara.

Special pe raportorul „Răvașului“, eu unde-l întâlnesc îl pup, pentru-că dând cu Bánffy a salvat adevărul, mi-a înlesnit poziția, și-mi pot face din pasul Timișului raportul special cătră Calicul despre cele întâmplăte în capitala Frătuților.

Iatăl :

Adunarea generală a Astrei s'a conchiemat în Timișoara de oameni cu musca pe căciulă în scopul de a mărita fete, cari nu trăiesc cu bărbații lor. Căț!

Festivitățile împreunate cu atari adunări le-au aranjat în Cimișoara indivizi, cari pretind a se cunoaște pe sine, dar se tem de tradare.

Partea oficială a adunării generale din capitala Frățuților a constat din schimb de vorbe multe, și din fapte cât păr pe capul primarului pensionat din Hațeg.

Dela cuvântul de deschidere până la cel de încheiere al președintelui desgropat prin clubul antiunit dela Stadtpark din membrii comitetului central cu mențiunea de a trage la carul culturii și literaturii noastre naționale în legău, tot ce-i pretins oficial a constat din minciuni convenționale de natura lui „*mundus vult decipi*“, sau pe românește „nație frântă, că ți-am dreso“! Căț!

Toți cei-ce au participat la adunarea generală a Astrei dela Cimișoara — bine-nțeleș — afară de cei cu musca pe căciulă, s'au întors cătră casă cu convingerea: Că e timpul suprem să gunoim odată radical agrul culturii și literaturii noastre naționale, care de atâta timp numai muschiu produce. Căț!

Partea socială a adunării noastre culturale și literare dela Cimișoara se caracterizează prin zisa: *Moischel mach dich groiss!*

Din țara Frățuților, în care cocoșii anunțând oarele de noapte cântă românește în cvartet, ear găinile după ce ouă scot din gușă trileri de primadone, nime n'a cântat la concert. A trebuit să se recruteze artiste musicale din Ardeal, pentru-ca, de dragul generalstabului din Timișoara, să ne blameze națiunea prin arta lor. S'au cântat aproape numai cântări străine simțului inimei românești, și s'au aplaudat singur de cătane! Căț!

Mereu ne plângem de maghiarizare prin prostia celor ce ne guvernează, și la prostia proprie, prin care însuși ne germanizăm, aplaudăm aruncând cântărețelor desnaționalizate buchete scumpe, cumpărate din sudoarea poporului nostru prin mijlocirea fondurilor secrete. Căț!

Concertul Astei dela Cimișoara, în formă și scriptură, a fost o urlătură pe note străine antinaționale, aranjat de geșeftari în articoli de glorie personală, cari și din falsificarea simțului inimei românești vreau se tragă dividende. Căț!

Balul Astei dela Cimișoara cu drept cuvânt se poate numi o satiră asupra jocului național românesc. Acest bal a dat eclatante dovezi, că noi Românii cu jocurile noastre naționale am păpat'o cu Băbacul: Nu mai știm juca românește.*) Căț!

Toată noaptea s'au jucat jocuri d'ale lui: „Hârța-hârța-târța-pârța-hârț-târț-pârț! Căț!

Și jocurile aceste le-au jucat tineri români, cari, cântându-se Lugojana și Hățăgana, mișcau din picioare ca capra când o duci la târg. Căț!

Lucru natural!

Tinărul, care n'a absolvat școala de joc românesc în săzătoarea de fete, acela până-i cucul nu va juca corect și cu entuziasm românește, ci în veci va rămânea cârpaciu. Cel-ce nu știe purta, învârti și băga fata pe sub mână, cum poporul nostru obicinuește, acela se-și acate pofta de a juca românește de cuiu, ear dacă cu ori-ce preț vrea să joace, atunci bage-se sub ciurul Marcului din Calicul. Căț!

Romana — spre exemplu — cum se joacă de inteligența noastră în saloanele de bal, e o ametală națională fără șic. Inteligența noastră de azi nici idee n'are de farmecul jocului românesc. Căț!

*) Nu noi, pseudointeligența noastră!

Prin joc și-au înlesnit strămoșii noștrii furtul Sabi-nencelor, pentru-că pe lume nu există alt joc, care entuziasmează pe jucător, ca cel românesc!

Asta mi-a întărit-o și unгурul din Magyar-Sáros în seara de cunoștință dela vama Timișului zicând: Una sê-ți spun eu Cocioană Gurădulce! La noi în sat sunt Români aproape câți și Unguri. Noi Ungurii vorbim românește ca și Români ungurește. Trăim unii cu alții ca frații. Ceartă națională între noi nui. Vara jucăm în Dumineci și sărbători în mijlocul satului, noi Ungurii d'o parte, Români de cealaltă.

Eu încep, cum mi se duculuește, a juca ungurește, dar când vreau sê-mi stâmpăr inima, mă bag în jocul Românilor, unde joc și chiuiu ca și ei. Cu mine se bagă și alți Unguri în jocul românesc. Se bagă și Români în jocul nostru unguresc, și joacă ciardaș de cugeți că-s feciori d'ai lui Berzeviczy, dar eu pe nici unul nu l'am auzit să zică că-și stâmpăra inima jucând ungurește. Mițuluc!

Dar sê me întorc la prochimen.

Costumul național românesc s'a prezentat la balul Astrei din Cimișoara în două exemplare falsificate. Sămn că afurisitul curent contra costumului național românesc, acest făt bitoang al reuniunii femeilor române din Sibiu și-a estins rădăcinile destructive până-n Bănat. Cât!

Cele mai multe dame s'au prezentat la bal în costume cu coade lungi de comet, croite după cea mai nouă modă de Paris. Crede-i că-s niște aristocrate de primul rang cu strămoși de cel puțin două mii de ani înainte de Christos. Dacă le-ai fi numărat însă spițele aristocrației lor, deja la prima, numărând înapoi, ai fi dat de cătrintă, de cisme roșii, de biciul unui păzitor de porci dela sate etc. Cât!

Petrecerea în sine a fost animată la balul Astrii din Cimişoara. În faţa tuturor, celor-ce au cercetat balul nu vedei decât bucuria şi mulţămita, ce olarul a simţit în momentul, când şi-a răstornat carul cu oalele!

Mişluc!

Haidaţi la bani!

Toată lumea strigă, ţipă,
Vai de mine, n'avem bani,
Nu-i mălaiu, nici mămăligă
Trăim ca neşte ȝigani!

Aşa strigă lumea-ntreagă:

Tălieni şi Angliuşi,
Unguri, Burcuşi, Greci şi

[Ruşi

Şi nu vor se înţelege
Că-s nătângi ca neşte urşi
Că nătângi dacă n'ar fi
Ar veni la noi aci
Dela noi pildă-ar lua
Cum se face averea!

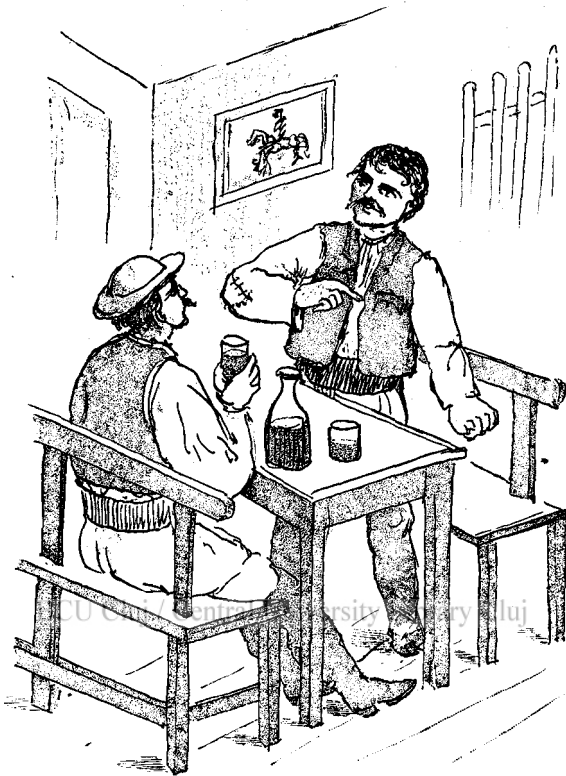
Noi n'avem atâtea sate
Câte bance îndesate
Cu aur şi cu argint,
Greu de el e ăst pământ.
Şi nime-mprumut nu-i cere
Vai, şi dai-am cu plăcere
Cu procente cât de mici
Numai să-i ducă de aici.

Noi suntem aşa avuţi
Cum în lume nu sunt mulţi
Nici chiar în America
Nici la Zuli în Africa.

Şi de avuţi ce suntem
Bance tot înfinţam,
Că toţi suntem creditori,
Dar nu avem debitori.

Deci cine din lumea mare
Are lipsă de parale
Vină-n ţeara ungurească
La ori ce bancă românească
Şi ridice milioane
De taleri şi de coroane
Cu dobândă moderată
Cum n'a văzut nici odată!
Ear cine din întemplantare
Are lipsă de-nformare
Pentru lucru mare ori mic
Apeleze la „Calic“!

Bărbatul nenorocit.

— Ce s'a ales, Toadere, din fata aceea frumoasă, cu care acum 3 ani, când eu am plecat la America, te-am aflat bind la masa asta?

— S'a măritat, și și-a nenorocit cu desevrșire bărbatul.

— Asta, de o ființă atât de frumoasă, nu-mi vine să cred!

— Mă rog de iertare . . . asta o știu eu mai bine decât tine . . . eu sum bărbatul ei!

Noutăți lunatice.

Episcopul Lugoșului Dr. Hosszu alias „Dicsértessék Jézus Krisztus“ n'a putut cerceta adunarea generală a Astrei dela Cimișoara din cauza, că tocma pe timpul acelei adunări își dăduse cizmele să i le potcovească pentru călătoria sa la Roma.

Episcopul Aradului Ignatie Papp n'a cercetat adunarea Astrei, pentru-că o găină apartinătoare la reședința sa episcopescă, clocind timpul prescris, chiar pe vremea adunării avea să scoată puii.

Institutul „Albina“ a deschis în cornul casei sale, unde acționarii „Concordii“ s'au ras fără săpun, o barbierie modernă!

La alegerea protopopului gr. or. pentru tractul Agnitei voturile alegătorilor s'au împărțit între doi candidați, cari pe necapacitatea lor administrativă ori în ce țară din Europa pot lua patentă.

Călugărițele congregațiunilor catolice din România „Notre Dame de Sion“ s'au dechiarat, că trec la religiunea gr. or. dacă starița mănăstirei Ivan se denumeste conducătoare a institutelor lor.

Abonentului R.: Din ediția înainte de înviere nu se mai află nici un exemplar. Dacă voi afla însă loc, în oare-care număr al anului viitor voi reproduce pe „Vintilă“.

Dlui M. în D.: Poftește și-mi fă proces dacă vrei să te blămezi în a doua ediție. Până atunci nu-ți descoper pe autorul, care altcum a luat răspunderea asupra sa.

Dlui P. în B.: „Dragostea din fire e oarbă“, nu-i pentru ochii cetitorilor mei.

Dlui Atob: D-ta ești al doilea, a cărui prosă în decurs de 17 ani am publicat. Să vedem ce zic cetitorii?

Haptak!

La adresa restanțierilor, până-când nu ne trimit abonamentul, nu mai expedăm Calicul. Fie cu sau fără supărare — noi trebe să ne ținem de ordinul dat.

Administrația Calicului.